

Materiál Ministerstva vnitra

Export z Národní architektury eGovernmentu ČR

Obsah

Úvod 3

Cíl a poslání eGovernmentu v ČR 4

Hlavní cíle Informační koncepce ČR 4

Popis hlavních cílů 5

Obecné principy pro naplňování cílů Informační koncepce ČR 17

Obecné principy pořizování, vytváření, správy a provozování informačních systémů veřejné správy 20

Následné dokumenty k Informační koncepci 24

<title>Informační koncepce ČR</title>

Všechny povinné subjekty podle Zákona o informačních systémech jsou povinny jednak svoje informační koncepce a jednak svoje informační systémy uvést do souladu s IKČR. Informační koncepce České republiky je koncepcí rozvoje informačních systémů veřejné správy a eGovernmentu. Koncepci zpracovává Ministerstvo vnitra a schvaluje vláda. Koncepce je vypracována na základě relativně nového ustanovení § 5a, Zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a jedná se o základní dokument obsahující především:

- Architektonické principy eGovernmentu a elektronizace veřejné správy
- Zásady pro řízení ICT ve veřejné správě
- Základní koncepční povinnosti pro budování, rozvoj a provoz ISVS a jejich propojování a pro budování sdílených služeb EG
- Hlavní a dílčí cíle pro efektivní rozvoj eGovernmentu a ISVS

Na této wiki je informační koncepce prezentována v jiné grafické podobě, jinak text u jednotlivých objektů je shodný se schváleným originálním dokumentem vlády.

Úvod

Následují úvodní kapitoly z dokumentu Informační koncepce ČR.

Působnost Informační koncepce ČR

Informační koncepce České republiky (také jako „IKČR“) je základním dokumentem, který stanovuje na základě zmocnění podle § 5 a odst. 1 zákona 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy, cíle České republiky v oblasti informačních systémů veřejné správy (také jako ISVS) a obecné principy pořizování, vytváření, správy a provozování informačních systémů veřejné správy v České republice na období 5 let.

Informační koncepce ČR je závazná pro všechny státní orgány a orgány územních samosprávných celků, které § 1 odst. 1 zákona o ISVS souhrnně označuje pojmem orgány veřejné správy, s výjimkou orgánů uvedených v § 1 odst. 2 písm. b, tj. s výjimkou zpravodajských služeb.

V návaznosti na požadavky stanovené prováděcím právním předpisem předpokládaným v § 5 a odst. 2, věť třetí, zákona o ISVS, představuje Informační koncepce ČR základní obsahový rámec pro vytvoření, resp. aktualizaci vlastních informačních koncepcí jednotlivých orgánů veřejné správy, s jejichž vytvářením § 5 a odst. 2 zákona o ISVS počítá.

Informační koncepce ČR jako zastřešující dokument obsahuje zejména:

1. cíle ČR v oblasti eGovernmentu a jeho podpory informačními systémy veřejné správy, kapitoly 3 a 4,
2. obecné architektonické principy pro návrh a rozvoj takových informačních systémů a jejich služeb, kapitola 5,
3. obecné principy řízení útvarů informatiky a řízení životního cyklu informačních systémů, kapitola 6.

V závěru obsahuje seznam samostatných následných dokumentů, kterými bude rozpracována a implementována, kapitola 7.

IKČR navazuje na strategický cíl SC3: Dobudování eGovernmentu, aktuálně platného strategického materiálu veřejné správy Strategický rámec rozvoje veřejné správy ČR pro období 2014-2020 (SRR VS) a dále jej rozpracovává tak, aby se mohl uplatnit při dlouhodobém řízení rozvoje IS jednotlivých OVS. Vyjma úzké provazby s materiálem Digitální Česko je Informační koncepce provázána také se vznikajícím strategickým materiálem Klientsky orientovaná veřejná správa 2030, který bude na SRR VS navazovat jak časově, tak i tematicky, a jehož vytvoření je uloženo usnesením vlády č. 680 ze dne 27. srpna 2014. Na základě úzké provazby mezi oběma materiály budou intervence oblasti Governmentu i eGovernmentu vzájemně koordinovány, reálná koordinace bude probíhat na platformě Společného řídicího výboru pro eGovernment

a služby informační společnosti, kterým budou Rada vlády pro informační společnost a Rada vlády pro veřejnou správu provázány.

Navržené změny v oblasti digitalizace budou mít zásadní dopad i na obecnou veřejnou správu, jejíž fungování i struktura musí být s aktivitami v oblasti eGovernmentu v odpovídajícím souladu.

Cíl a poslání eGovernmentu v ČR

Digitální infrastruktura veřejné správy je komplexní soubor metod, nástrojů, služeb, programového, technického vybavení a jimi realizovaných informačních systémů a elektronických aplikací, jejichž prostřednictvím lze poskytovat efektivní on-line služby, a to pro klienty, pro úředníky i pro připojení zařízení v internetu věcí (IoT).

eGovernment je pak moderní digitální veřejnou správou, využívající k výkonu svých působností digitální infrastrukturu, realizující sadu ICT služeb, které jsou sdílené, vzájemně sladěné, důvěryhodné, propojené, přístupné, bezpečné, dostupné a efektivní.

Posláním eGovernmentu je:

- Pro klienty veřejné správy co nejjednodušším a nejefektivnějším způsobem poskytovat on-line služby, které jim usnadňují jak dosažení jejich práv a nároků, tak splnění jejich povinností a závazků ze vztahu k veřejné správě.
- Pro úředníky veřejné správy poskytovat standardizované, efektivní, optimálně veřejnou správou sdílené elektronické služby nad referenčními/garantovanými daty při výkonu jejich zákonem dané působnosti.

Vrcholovým cílem eGovernmentu v ČR je, aby do konce horizontu plánu této koncepce platilo, že:

„Česká republika je jednou z předních zemí v praktickém využívání moderních služeb eGovernmentu, což významně přispívá k přívětivosti a celkové efektivitě výkonu veřejné moci“

Tento cíl eGovernmentu v ČR představuje současně **vrcholový dlouhodobý cíl** Informační koncepce ČR, která jej rozpracovává do navazujících, závazných a měřitelných cílů realizovaných odpovědnými a při dosahování hlavních cílů spolupracujícími orgány veřejné správy. Jeho výsledkovým indikátorem je pozice ČR v žebříčku dle DESI indexu Evropské komise a stav plnění jednotlivých **hlavních cílů** Informační koncepce ČR.

Hlavní cíle Informační koncepce ČR

Naplnění vrcholového cíle Informační koncepce ČR bude řízeno ve struktuře pěti hlavních cílů:

1. UŽIVATELSKY PŘÍVĚTIVÉ A EFEKTIVNÍ ON-LINE SLUŽBY PRO OBČANY A FIRMY
2. DIGITÁLNĚ PŘÍVĚTIVÁ LEGISLATIVA
3. ROZVOJ PROSTŘEDÍ PODPORUJÍCÍHO DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE V OBLASTI eGOVERNMENTU
4. ZVÝŠENÍ KAPACIT A KOMPETENCÍ ZAMĚSTNANCŮ VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ
5. EFEKTIVNÍ A CENTRÁLNĚ KOORDINOVANÉ ICT VEŘEJNÉ SPRÁVY

Změny spojené s realizací těchto cílů musí být provázané, dobře zacílené, diskutované a akceptované jak veřejnou správou, tak soukromým sektorem. Úzká spolupráce poskytovatelů digitálních služeb ve veřejné správě a v soukromém sektoru, jejich schopnost sdílet ICT infrastrukturu, znalosti, zkušenosti, a především schopnost vnímat potřeby občanů a firem – klientů, je nezbytnou podmínkou pro kvalitativní posun eGovernmentu v ČR.

Popis hlavních cílů

V této kapitole je definována podstata jednotlivých hlavních cílů a dílčí cíle, jimiž jsou realizovány. Pro každý hlavní cíl bude v samostatném následném dokumentu vypracován implementační plán, obsahující mimo jiné jednoznačné stanovení zodpovědností, termínů, zdrojů a měřitelných ukazatelů k jednotlivým dílčím cílům.

Cíl č. 1: UŽIVATELSKY PŘÍVĚTIVÉ A EFEKTIVNÍ „ON-LINE“ SLUŽBY PRO OBČANY A FIRMY

Obsahem cíle je realizace konkrétních služeb eGovernmentu pro všechny skupiny veřejnosti (zejména občany ČR, podniky/podnikatele, ale rovněž cizince na území ČR), mimo jiné v souvislosti s přijatým nařízením o zřízení jednotné digitální brány. Nestačí, aby on-line služby byly pouze přívětivé, musí být rovněž bezpečné a efektivnější jak pro klienta, tak pro úřad. Půjde primárně o služby první volby umožňující řešení nejběžnějších životních situací v různých agendách veřejné správy ČR, a jako takové musí být navrhovány a budovány. Důležitou roli hrají rovněž firmy ICT sektoru, které doplňují služby státu o kategorii komerčních služeb souvisejících se službami veřejné správy. Plnění tohoto cíle vytváří hlavní služby s přidanou hodnotou pro klienty, jejichž užívání může být měřeno a vede tak přímo k naplnění měřítka hlavního cíle. Následující hlavní cíle pak vytvářejí předpoklady pro úspěšnou realizaci dílčích záměrů spadajících pod hlavní cíl č. 1. Pokud má být vize ČR naplněna (ČR se má využívat služeb eGovernmentu dostat mezi vyspělé země), tak musí být naše metodika hodnocení eGovernmentu v ČR zejména v souladu s metodikou DESI indexu Evropské komise, ale i EGD indexu OSN (musíme měřit stejné věci a stejnými měřítky).

Tato kategorie služeb (používá se rovněž termín z angličtiny „front-office“ ve smyslu obsluhy koncových uživatelů služeb veřejné správy) zahrnuje různé komunikační kanály (rozhraní) od samoobslužných plně digitálních po asistované s pomocí úředníka.

Budované služby lze obecně dělit na tři skupiny:

- informační služby (zejména poskytování informací a znalostí veřejnosti),
- interaktivní služby (individuální poskytování personalizovaných informací různými informačními kanály) a
- transakční služby (typicky podání všech typů, včetně provedení platby nebo rezervace termínu pro prezenční jednání, získání potvrzení a doručení rozhodnutí úřadu).

Současně usilujeme o implementaci co nejvíce tzv. integrovaných on-line služeb veřejné správy, propojujících všechny tři předchozí skupiny on-line více úřadů služeb dohromady na jednom místě, zakrývajících tak pro identifikovaného autentizovaného a autorizovaného klienta skutečnou složitost a komplexnost výkonu působnosti veřejné moci v ČR.

Externí služby pro klienty nebudou nikde dostatečně funkční bez zásadní proměny vnitřního chodu úřadů a bez jeho trvalých změn (zlepšování, adaptace). Cesta k samoobslužným on-line službám musí vést přes zásadní zjednodušování a elektronizaci celých jejich realizačních procesů. Zjednodušování komunikace a procesů je pak vedle digitalizace jedním ze základních zdrojů efektivity veřejné správy a nedílnou součástí zodpovědnosti věcných správců za procesy správy těchto služeb.

Cílem eGovernmentu není pouze rozvoj rozmanitých online služeb, ale též jejich sjednocování a konsolidace do společných integrovaných on-line služeb, viz princip „Jeden stát (Whole-of-Government)“.

Výše zmíněné aktivity budou v souladu s přijatým nařízením o zřízení jednotné digitální brány a harmonogram implementace těchto aktivit bude odpovídat termínům stanovených tímto nařízením.

Dílčí cíl 1.1: Katalog služeb veřejné správy

Vytvoření národního katalogu a vyhledávače služeb veřejné správy. Veřejnost se musí na jednom místě a

jednoduchou formou dozvědět o všech existujících službách, elektronických, asistovaných i těch ještě nezbytně prezenčních (tradičně, úředníkem vykonávaných), zde se vytváří předpoklad pro cíl 1. 2.

Základem je vázat služby na zlepšenou definici životních/podnikatelských událostí/situací, orientovaných na problematiku dle vnímání veřejností (nikoli na zákony či agendy, jak je tomu teď). Služby musí být současně jednotným a srozumitelným způsobem prezentovány na místech, kde je klient intuitivně očekává.

Služby musí být dále (interně) konzistentně napojeny na agendy a procesy, jimiž se realizují, v rámci modelu enterprise architektury úřadů (souvislost s cílem č. 5).

Každá navrhovaná on-line služba bude schvalována ve stádiu návrhu a poté certifikována před publikací v katalogu.

Katalog on-line služeb VS bude publikován na Portálu veřejné správy (PVS) a jeho dílčí části na webových stránkách jednotlivých úřadů. Obdobně k tomu bude existovat národní Katalog interních elektronických on-line služeb pro úředníky veřejné správy.

Dílčí cíl 1.2: Informování o službách veřejnosti

Centrální informační služby nové generace. Vybudování nového jednoduchého a jednotného systému informování veřejnosti:

* Využitím portálu veřejné správy s novou funkcí federalizovaného vyhledávání ve všech webových stránkách úřadů.

- Vybudování služeb call centra se znalostně/expertním systémem umožňující veřejnosti získat informaci „na vyžádání“ ze všech oborů/oblastí působnosti veřejné moci z jednoho kontaktního bodu s možností využití oborových expertů jednotlivých rezortů (případně i expertů třetích stran) na druhé úrovni řešení požadovaných úloh.

Dílčí cíl 1.3: Rozvoj univerzálních front-office služeb

Rozvoj sdílených služeb univerzálních obslužných kanálů „front-office“ (Czech POINT, Datové schránky, Portál veřejné správy atd.) pro realizaci úkonů vůči veřejné správě (podání a doručení) a služeb úplného elektronického podání (ÚEP), s využitím elektronické identifikace subjektu práva.

Portál veřejné správy (PVS) se stane skutečným a jediným 100 % rozcestníkem pro všechny on-line integrované (informační, interakční i transakční) služby veřejné správy. Současně je nezbytné transformovat stávající i nově vznikající portály a weby OVS (ministerstev a územně samosprávných celků) tak, aby všechny společně s PVS vytvářely homogenní rozhraní služeb veřejné správy pro občany a firmy. Obdobným způsobem PVS poskytne službu úředníkům směrem ke specifickým podpůrným službám (informačním, interaktivním a transakčním) v podobě „Portálu úředníka“ s odděleným uživatelským rozhraním od rozhraní pro veřejnost.

Platforma Czech POINT jako kontaktní místo veřejné správy bude transformována na plnohodnotné podací pracoviště, umožňující uskutečňování služeb eGovernmentu asistovanou formou bez místní příslušnosti 100 % ekvivalentní k on-line službám PVS a s ním federovaných portálů ústředních úřadů, včetně všech agend v přenesené působnosti.

Datové schránky umožní činit podání i v případech specializovaných procesních nároků jednotlivých agend (stavební řízení, veřejné zakázky apod.).

Dílčí cíl 1.4: Rozvoj klientských služeb resortů

Rozvoj on-line „front-office“ služeb jednotlivých rezortů s využitím sdílených služeb. Prioritu budou mít oblasti s dosud nedostatečným počtem či úrovní on-line služeb (eHealth, školství, ejustice, doprava, stavebnictví, stavební řízení, ...).

Hluboká digitální restrukturalizace vlastní náplně jednotlivých (sektorů) je podrobně rozpracována v Koncepti Digitální ekonomika a společnost.

Dílčí cíl 1.5: Rozvoj Národního katalogu otevřených dat

Zlepšení národního katalogu otevřených dat. Kvantita a zejména kvalita obsahu publikovaných otevřených dat je klíčem k budování pokročilých služeb vedoucí ke znalostní společnosti. Cílem je mít všechna klíčová veřejná data publikována způsobem umožňujícím jejich jednoduché strojové zpracování.

Současně je ale nutné nastavit procesy a zodpovědnosti a stanovit zdroje pro důslednou lokální a centrální kontrolu otevíraných dat, zda jednotlivě nebo ve své kombinaci nejsou rizikem pro bezpečnost a zájmy ČR a jejích občanů.

Dílčí cíl 1.6: Stanovení rolí a zodpovědnosti za služby OVM

Zavedení rolí v OVS, zodpovědných za elektronickou obsluhu klientů, napříč agendami, a stanovení správců služeb. Pracovníci v této roli budou z pozice věcného správce zodpovídat za rozvoj plnohodnotného transakčního portálu úřadu, propojeného s Portálem veřejné správy (PVS), využívajícího elektronickou identifikaci uživatelů a podpořeného funkční integrací toku informací mezi agendovými IS úřadu (OVS) a ostatními zdroji údajů z propojeného datového fondu VS ČR (PPD). Tito pracovníci budou současně správci jednotného katalogu on-line služeb OVS a tak i přirozenými partnery úřadu pro centrální správu portálu a katalogu služeb v PVS.

Představení odborných útvarů zodpovědných za agendu jsou vždy Správci jednotlivých dílčích elektronických služeb v dané agendě. V rámci této role:

1. odpovídají i za realizaci IT podpory těchto on-line služeb a jejich rozvoj.
2. jsou současně věcnými správci IS, které dané služby podporují, tzn., určují účel, funkční rozsah a podmínky provozování těchto systémů.

Dílčí cíl 1.7: Systém zapojení veřejnosti a subjektů do zlepšování EG služeb

Vytvoření systému zpracování podnětů a návrhů veřejnosti na zlepšování služeb, včetně např. snižování administrativní zátěže pomocí nástrojů eGovernmentu. Součástí systému je sběr zpětné vazby k on-line službám a její efektivní využití při řízení služeb jejich správci, centrální platforma a podpora pro klienty/stěžovatele, monitoring a eskalace neřešených podnětů až do úrovně centrální koordinace.

Dílčí cíl 1.8: Metodiky a principy uživatelské přívětivosti

Zařazení metodik UX/UI do tvorby informačních systémů. Zadávací dokumentace pro tvorbu IS budou obsahovat požadavky na analýzu a návrh z pohledu uživatelské přívětivosti (UX/UI), pro různé segmenty interních a externích uživatelů IS. Součástí vývoje IS pro veřejnou správu bude i veřejné testování.

Cíl č. 2: DIGITÁLNĚ PŘÍVĚTIVÁ LEGISLATIVA

Zlepšení oblasti služeb eGovernmentu je podmíněno odpovídající legislativou – stávající i nově přijímanou. Kvalitní legislativní proces je základem jak pro přijímání nových právních norem, tak novelizaci těch stávajících

(zde ve smyslu jejich „digitální přívětivosti“, která by se měla stát přirozenou součástí nově přijímaných i revidovaných právních norem).

Pravidla digitalizace služeb veřejné správy jsou vytvářena jak na národní úrovni, tak také na evropské úrovni, kde by se v tomto ohledu měla ČR stát aktivním členským státem a více ovlivňovat již samotnou tvorbu nových legislativních i nelegislativních opatření EU. Právní úprava na národní úrovni by měla využívat transpozičních možností, které evropské právo připouští a zároveň by měla svou dikcí umožnit a podpořit rozvoj moderních technologií.

Právní řád by měl být jako celek nejen digitálně přívětivý, ale zároveň by neměl klást překážky ve využívání možností digitálních nástrojů a služeb, které odpovídají technologickým standardům 21. století.

Dílčí cíl 2.1: Zavedení DPL jako součást v přípravě a hodnocení legislativy

Při tvorbě legislativy upravující digitální oblasti se budou zpracovatelé řídit doporučeními obsaženými v Zásadách pro tvorbu digitálně přívětivé legislativy. Tímto budou vytvořeny podmínky pro dodržování základních zásad – architektonických principů eGovernmentu, které vytváří podmínky pro využití ICT prostředků při poskytování digitálních služeb občanům a zajištění výkonu zejména služeb veřejné správy a veřejných služeb pomocí ICT. Na základě Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace (RIA) bude také regulace upravující digitální oblast nebo oblast, která by měla být zajišťována s využitím ICT prostředků, podrobena jak hodnocení dopadů regulace (ex ante RIA v podobě Důvodové zprávy / Odůvodnění / Závěrečné zprávy z RIA), tak zevrubnému přezkumu účinnosti (ex post RIA). Jednou z možností takového systematického a trvalého hodnocení, je zavedení samostatné položky v seznamu dopadů (nově např. Bod 10. 12. – Dopady na využití ICT a digitálních služeb) s tím, že by k tomu byla zpracována příslušná metodika jako je tomu u některých jiných položek hodnocení dopadů.

Dílčí cíl 2.2: Spolupracovat na evropské úrovni k DPL

Ve spolupráci se Sekcí pro evropské záležitosti a Sekcí Legislativní rady vlády Úřadu vlády se podílet se na tvorbě evropské digitální legislativy tak, aby při zachování vysokých standardů ochrany soukromí a bezpečnosti podporovala rozvoj podnikatelského prostředí a rozvoj digitální ekonomiky jako celku (autorskoprávní balíček, nařízení o ePrivacy, kybernetický balíček, regulace technologií atd.). Mnohá z těchto evropských pravidel budou mít zásadní dopad na podobu a rozvoj on-line služeb eGovernmentu, a proto je aktivní podíl na jejich tvorbě nedílnou součástí IKČR.

Dílčí cíl 2.3: Projekty eSbírka a eLegislativa

Dokončení projektů eSbírka a eLegislativa, včetně napojení vytvořených informačních systémů na jiné ISVS, na portály úředníků, na portál veřejné správy (portál občana), centrální call-centrum a rozhraní k systémům třetích stran. Následný rozvoj řešení pro tvorbu a publikaci právních předpisů územních samosprávních celků a pro propojování judikatury a dalších dokumentů významných pro výklad práva s texty právních předpisů v e-Sbírce.

Dílčí cíl 2.4: Analyzování a úpravy právních předpisů pro služby EG

Průběžné analyzování platných právních předpisů (zákonů, vyhlášek, nařízení a usnesení vlády) a návrhy novel agendových zákonů a základních procesních předpisů (Správní řád, Daňový řád, Občanský Soudní řád, Stavební řád, ...) nebo návrhy opatření nelegislativní povahy, které by umožňovaly poskytování a zpřístupnění on-line transakčních služeb klientům a úředníkům ve shodě s cíli a principy této koncepce a NAP, a tím umožnily naplnění vize IKČR spočívající v užívání těchto služeb pro nejčastější životní události.

Dílčí cíl 2.5: Zakotvení práva na digitální služby

Právní zakotvení a/nebo posílení práv občanů a firem na digitální služby, včetně potřebné úpravy stávajících zákonů upravujících oblast eGovernmentu a dalších souvisejících zákonů omezujících využití nástrojů eGovernmentu pro poskytování služeb veřejné správy včetně zavedení a/nebo posílení práva občanů a firem na on-line služby.

Dílčí cíl 2.6: Aktualizace legislativy k eGovernmentu

Analýza účinnosti všech zákonů a vyhlášek eGovernmentu a jejich případná aktualizace tak, aby podporovaly uskutečnění cílů této koncepce. A to zejména zákonů č. 365/2000 Sb., 111/2009 Sb., 106/1999 Sb., 300/2008 Sb., 250/2017 Sb. a vyhlášek č. 53/2007 Sb., 528/2006 Sb., 529/2006 Sb., 442/2006 Sb. a dalších zákonů a vyhlášek, spojených s elektronizací a digitalizací veřejné správy.

Dílčí cíl 2.7: Analýza služeb EG směrem ke komerčnímu sektoru a klientům

Analyzovat a umožnit přesah služeb eGovernmentu a jejich využití pro soukromoprávní subjekty. Pro rozvoj digitálních služeb a růst produktivity hospodářství ČR je důležité, aby sdílené služby eGovernmentu (e-identifikace, CzechPOINT, PVS (Portál občana), datové schránky, základní registry a další) mohly být využívány zejména silně regulovanými podnikatelskými odvětvími (bankovníctví a pojišťovnictví, energetika, telekomunikace a vodárenství atd.), tak i dalšími soukromoprávními subjekty.

Dílčí cíl 2.8: Metodika pro veřejné zakázky v ICT a EG

Vydat metodiku pro zadávání veřejných zakázek v oblasti ICT, případně upravit Zákon o veřejných zakázkách a tak, aby umožnily řízení životního cyklu IS ve shodě s principy této koncepce a podle plánů jejich dlouhodobého rozvoje ve shodě s enterprise architekturou úřadů a s NAP. Je nezbytné například při zadání VZ předem stanovit optimální dobu provozu ISVS z hlediska jeho implementace, rutinního provozu a dlouhodobé udržitelnosti, aby nedocházelo po krátké době (např. 4 roky) k překotným změnám přinášejícím zvýšení rizika implementace a migrace do nového řešení, které bude funkčně srovnatelné s řešením existujícím.

Cíl č. 3: ROZVOJ PROSTŘEDÍ PODPORUJÍCÍHO DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE V OBLASTI eGOVERNMENTU

Cílem opatření je ve spolupráci se sociálními partnery a s dalšími subjekty vytvořit prostředí, podporující českou společnost v digitální transformaci. Plnění tohoto cíle je spolu s legislativními úpravami klíčovým předpokladem významného posunu v celé oblasti vzdělávání, výzkumu a vývoje, ICT infrastruktury, legislativy, trhu práce, standardizace a kybernetické bezpečnosti. Je třeba se zaměřit na vytvoření příznivých podmínek pro oblast eGovernmentu. Podporovat firmy a občany v přijímání digitálních technologií. Vytvořit prostředí příznivé pro vznik, vývoj a testování digitálních a mobilních služeb a s tím související nastavení očekávání občanů.

Za „digitalizaci“ se přirozeně považuje transformace dosud nedigitalizovaného obsahu na plně digitální, nicméně spadá sem i posun ve významné a komplikované oblasti zavedení průkazné elektronické identity všech subjektů a rovněž zkvalitnění dosud nekvalitního, již existujícího digitálního obsahu (např. obsah Registru práv a povinností).

Z hlediska předpokladů efektivního využití eGovernmentu a zlepšení mezinárodní konkurenceschopnosti ČR tvoří zásadní oblast rovněž rozvoj vysokorychlostních sítí, zejména dostupnosti vysokorychlostního internetu. Do tohoto cíle rovněž spadá rozvoj komunikační infrastruktury veřejné správy.

Dílčí cíl 3.1: Využití prostředků ESF na rozvoj digitalizace

Při tvorbě nového programovacího období bude ČR aktivně prosazovat alokaci prostředků z ESIF na podporu prostředí digitálních technologií, v rámci IKČR pro rozvoj rozsahu a dostupnosti služeb elektronické veřejné správy.

Dílčí cíl 3.2: Digitalizace dosud nedigitalizovaného obsahu

Digitalizace dosud nedigitalizovaného obsahu důležitého pro podporu konkurenceschopnosti a rozvoj eGovernment služeb pro veřejnost. Jedná se například o fondy duševního vlastnictví, knihovní fondy a fond kulturního dědictví, dokončení digitalizace katastru nemovitostí, digitalizace výstupů územního plánování zejména územních plánů, projektových dokumentací, digitalizace historických úředních dokumentů, agend pro podporu stavebnictví atd.

Dílčí cíl 3.3: Digitalizace a správa úředních dokumentů a úředního obsahu

Vytvoření prostředí pro dlouhodobé ukládání a archivaci digitálního (úředního) obsahu, jako předpokladu pro plně digitální, bezpapírové procesy veřejné správy.

Dílčí cíl 3.4: Zkvalitnění Registru práv a povinností a jeho obsahu

Zkvalitnění, aktualizace a validace obsahu Registru práv a povinností. Jedná se zejména o zlepšení popisu dekompozice činností agend, agendových rolí a správné registrace agendových, provozních i dalších systémů (ISVS) do příslušných agend, ve vazbě na informace o řízení přístupu k datovým položkám, včetně prostorových. Dále o správu číselníků všech údajů důležitých pro řízení služeb eGovernmentu (životní události a situace, komponenty IS a jejich služby, datové sady apod.). Obecně jde o řídicí (meta) informace eGovernmentu a tzv. META-informační systém (Meta-IS).

V této souvislosti je nutné pro stále častější užívání těchto nástrojů při vývoji a správě služeb zjednodušit jejich obsluhu a provázat ji přirozeně s životním cyklem agend a informačních systémů veřejné správy.

Dílčí cíl 3.5: Rozvoj komunikační infrastruktury státu

Aktualizace a realizace strategie v oblasti budování a využívání komunikační infrastruktury veřejné správy.

Komunikační infrastruktura veřejné správy včetně Centrálního místa služeb (CMS) se musí stát sdíleným, bezpečným a řízeným komunikačním prostředím zejména pro všechny správce agendových systémů pro výkon agendy státní správy v přenesené působnosti. Musí umožnit bezpečné propojování poskytovaných online služeb s jejich uživateli, a to jak uvnitř veřejné správy, tak i pro klienty na internetu. Celá komunikační infrastruktura musí být nákladově efektivní, bez zbytečných duplicít v komunikačních kanálech, robustní a bezpečná s definovanými a měřitelnými parametry jednotlivých služeb formou SLA. Budována bude i nadále vícezdrojově, s využitím vlastní infrastruktury veřejné správy a s využitím komerčních služeb.

Komunikační prostředí veřejné správy je nástrojem umožňujícím dostupnou, spolehlivou a bezpečnou komunikaci mezi jednotlivými IT systémy a uživateli těchto systémů. Komunikačního prostředí veřejné správy je mimo jiné nutné pro využití při zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti, bezpečnosti státu a řešení krizových situací. Bezpečná a dostatečně odolná cesta přenosu informací mezi dotčenými složkami veřejné správy, jejichž informační a rozhodovací potenciál je klíčový pro případ rychlé reakce, je nezbytným technickým předpokladem odolnosti státu vůči všem hrozbám bez rozdílu. Existence funkční infrastruktury parametricky odpovídající poskytovaným službám, s případnou rezervou pro další rozvoj těchto služeb, je také podmínkou dalšího rozvoje

eGovernmentu a naplňování mnoha vládních strategií (např. Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020, Strategie digitální gramotnosti). Aby se předešlo spontánním zásahům do tohoto prostředí (zejména v rámci možné nedovolené veřejné podpory), je potřeba rozvoj komunikačního prostředí veřejné správy plánovat a koordinovat. Koncepce rozvoje komunikačního prostředí veřejné správy bude sledovat dlouhodobé cíle a zajistí efektivní vynakládání prostředků v této oblasti.

Dílčí cíl 3.6: Rozvoj systémů elektronické identifikace (EID)

Zavedení systému důvěryhodné elektronické identifikace do praxe. Do cíle spadá jak elektronická identifikace občanů a zástupců právnických osob (NIA, nové občanské průkazy, komerční poskytovatelé identifikace, ...) a cizinců, tak společná centrální fyzická i elektronická identifikace úředníků prostřednictvím jednotného autentizačního systému (Single Sign-On). Součástí cíle jsou i prostředky pro elektronický podpis a pečeť pro úředníky a úřady, a jejich poskytování jako sdílené služby státu. Součástí cíle je i zajištění elektronizace oprávnění k úkonům na základě zákonných zmocnění, plných mocí, profesních způsobilostí (lékaři, stavební inženýři a technici apod.) a dalších oprávnění (řidičská, zbrojní apod.).

Dílčí cíl 3.7: Digitální technická mapa ČR

Vytvoření základních služeb a implementace strategie sdílení dat mezi veřejnou správou a privátním sektorem formou Digitální technické mapy ČR a dalších autoritativních široce využitelných datových zdrojů, (vzniklých např. na základě použití metod jako je BIM – Informační modelování staveb apod.).

Informační systém technické infrastruktury veřejné správy. V rámci rozvoje sítí nových generací a v souladu se schválenou Geoinfostrategií ČR potřebuje veřejná správa disponovat objektivním monitorovacím a mapovacím nástrojem pro vyhodnocování existence stávající technické infrastruktury veřejné správy a plánování jejího budoucího rozvoje. Tento informační systém bude sloužit pro zprostředkování informací o existující technické infrastruktuře primárně pro potřeby veřejné správy (např. pro budoucí elektronizaci procesů povolování staveb). Součástí přípravy je rovněž vyhodnocení vazeb na stávající informační systémy prostorových informací. Informační systém bude zároveň přispívat ke snížení nákladů na budování vysokorychlostních sítí elektronických komunikací.

CÍL Č. 4: ZVÝŠENÍ KAPACIT A KOMPETENCÍ ZAMĚSTNANCŮ VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ

V návaznosti na rozšiřování pravomocí a zodpovědností pracovníků při transformaci úřadů jsou zvýšení úrovně kompetencí (způsobilostí), celková kapacita a její efektivní využití, zejména u zaměstnanců ICT ve státním sektoru, klíčovou prioritou IKČR. Ačkoli koncepce počítá s radikálně lepším využitím expertů i služeb privátního sektoru, nemohou být veřejnoprávní eGovernment služby na privátním sektoru závislé. Řada historických „vendor lock-in“ řešení je kromě finančních ztrát pro eGovernment rovněž významnou brzdou rozvoje. Celkové řešení cíle nebude ani jednoduché, ani krátké. Nicméně vhodně definovaná strategie může přinést poměrně brzy významné přínosy. Jde i o novou politiku vyhledávání a práce se zejména IT speciality v rámci státu, propagaci a budování image této práce, lepší propojení potřeb státu v oblasti digitálních služeb a vzdělávacího systému.

Nutno rozlišovat fungující, dlouhodobé a vyvážené partnerství s „férovými“ podmínkami pro obě strany, s možností „exitu“ od vendor-lock-in.

Tento cíl zahrnuje realizaci konkrétních úkolů tak, aby vnitřní struktura, funkce a výkonnost orgánů veřejné správy a jejich připravenost k implementaci neustálých změn a zlepšování odpovídala stupňujícím se požadavkům na množství a kvalitu elektronických služeb veřejné správy a na nákladovou efektivitu jejich realizace. To představuje i rostoucí požadavky na množství a kvalitu zaměstnanců ICT, ale i v ostatních rolích, podílejících se na klíčových změnách, a to i přes zvyšující se efektivitu úřadů celkově.

Úřady musí rozumět svým službám, musí mít dostatečnou kapacitu, kompetenci a zodpovědnost za jejich trvalý rozvoj podle měnící se legislativy, podle zpětné vazby na služby od klientů, podle jejich měnících se uživatelských zvyklostí a podle měnících se technologických možností a standardů.

Kapacity kompetentních úředníků pro jejich zapojení do návrhů a realizací změn je potřebné zvyšovat i jejich uvolněním díky rostoucí vnitřní efektivitě úřadů, ať už je to pokračující digitalizace a zjednodušování vnitřních procesů úřadů a poskytnutí jednoduchých a konsolidovaných elektronických nástrojů, jako je portál úředníka.

Dílčí cíl 4.1: Úpravy systemizace a katalogizace profesí v IT a DPL

Návrh změn systemizace a katalogizace ICT profesí a profesí, podílejících se na návrhu a řízení změn veřejné správy (procesní analytici, architekti úřadů, projektoví manažeři a další specialisté např. geoinformatici, designéři služeb) a na řízení kvality a zlepšování služeb (správci služeb klientům, manažeři kvality, procesní manažeři).

Součástí cíle je doplnění typů systemizovaných míst, doplnění chybějících expertních profesí do katalogu povolání ve VS a doplnění počtu tabulkových míst pro tyto potřebné profese.

Dílčí cíl 4.2: Opatření pro získání a udržení klíčových specialistů v rámci veřejné správy

Návrh a realizace opatření pro získání, udržení a rozvoj klíčových specialistů, odborníků ICT, řízení změn, řízení služeb, procesů a kvality ve vybraných profesích služebního i zaměstnaneckého poměru, pro naplnění cílů rozvoje eGovernmentu, a to zejména zavedení opatření v oblastech:

1. otevřenosti a prostupnosti trhu práce veřejné správy pro výše uvedené experty,
2. mzdové politiky a systému odměňování státních zaměstnanců podle dosažených výsledků, pro zajištění
3. konkurenceschopnosti veřejné správy na trhu práce,
4. motivačního systému v oblasti nefinanční motivace a benefitů státních zaměstnanců,
5. systému vzdělávání a sdílení znalostí státních zaměstnanců ve vybraných profesích.

Dílčí cíl 4.3: Intenzivní spolupráce s vysokými školami

Ve spolupráci s Vysokými školami navrhnout a realizovat systém, který zajistí vyšší příliv kvalitních absolventů v požadovaných odbornostech do zaměstnaneckého poměru ve státním sektoru a zajistí jejich setrvání po definovanou dobu (např. podmíněným stipendijním systémem).

Dílčí cíl 4.4: Sdílená kompetenční centra a zvyšování kapacit

Zvýšení celkových odborných kapacit s využitím sdílených kompetenčních center. Do cíle patří optimalizace sdílení jak zaměstnanců, tak rozšíření kapacit o experty soukromého sektoru (využívané nikoli jako dodavatele řešení, ale ve formě alokace určité kapacity konkrétních osob do potřebných rolí). Kompetenční centra a komunity zajistí potřebnou jednotu přístupu i vzájemné sdílení best-practice, například v oblasti architektury úřadu nebo návrhu služeb a jejich uživatelských rozhraní.

Dílčí cíl 4.5: Institucionalizace klíčových útvarů a rolí v úřadech

Ustavení transformačních útvarů Projektové kanceláře a Architektonické kanceláře na úrovni přímé podpory nejvyššího vedení úřadu. Společně s tím jde povinnost praktického naplnění účelu těchto kanceláří plnohodnotným programovým a projektovým řízením (nikoli jenom evidencí) a využívání systémového přístupu architektury úřadu (EA) na všech úrovních strategického plánování a řízení OVS.

Dílčí cíl 4.6: Kompetence a zdroje pro realizaci změn

Podpora kompetencí a zajištění kapacit pro realizaci změn. Předmětem cíle je podpora systemizovaných služebních a pracovních míst, přinejmenším pro manažerské, metodické, průřezově řídicí (architektura, řízení projektů, bezpečnost, audit, jakost apod.) a IT role tak, aby jejich nedílnou součástí byla aktivní participace na plánování, řízení, návrzích a realizaci změn úřadů.

Plánované kapacity systemizovaných služebních a pracovních míst v rolích, které se mohou (mají) podílet na změnách úřadů, viz výše, musí být navýšeny tak, aby se všichni pracovníci mohli na změnách podílet především v rámci řádné pracovní doby – realizace změn je pro některé z nich hlavní náplní práce.

Dílčí cíl 4.7: Zavedení procesního řízení a řízení služeb ve veřejné správě

Zavedení moderních principů procesního řízení a řízení služeb ve veřejné správě. Cíl zahrnuje řízení strategie jako trvalého procesu, procesní řízení agend a podpůrných/provozních činností (včetně procesního řízení informatiky s využitím moderních standardů), podporu procesu zlepšování/kvality a postupů v oblasti kybernetické bezpečnosti.

Nedílnou součástí optimalizace procesů a služeb je jejich zjednodušování, elektronizace a automatizace, sjednocování a sdílení. Součástí tohoto cíle je proto elektronizace a sdílení vnitřních operací OVS (agendových i provozních) všude, kde to je co do počtu a složitosti operací proveditelné a rentabilní (3E). Potom každý úředník nalezne všechny potřebné informace a on-line služby pro svou práci na jednom místě.

Všechny agendové i provozní funkce (procesy) OVS jsou dekomponovány tak, aby bylo možné určit ty, které budou vykonávány jednotně a z nich ty, které budou vykonávány centrálně, jako vnitřní sdílená služba úřadu, případně s využitím odpovídajících centrálních sdílených služeb státu.

Nedílnou součástí a podmínkou zavedení řízení a průběžného zlepšování kvality procesů a služeb je ustavení rolí Správce elektronických služeb úřadu (viz také cíl 1.6) a Manažera kvality procesů a služeb (viz také zásady Z6, Z7 a Z10), nebo jim obdobných.

Dílčí cíl 4.8: Rozvoj systému vzdělávání a odborné přípravy zaměstnanců veřejné správy směrem k EG

Zavedení systému vzdělávání zaměstnanců pro řízení a realizaci změn směrem k efektivnímu eGovernmentu.

Podpora vzdělávání státních úředníků v oblasti digitálních kompetencí, využívání e-kurzů. Realizace specifických vzdělávacích a výcvikových programů podporujících rozvoj specifických a nepřenositelných digitálních kompetencí, které obsahují aktivity pro identifikaci nedostatků v oblasti přenositelných digitálních kompetencí a motivaci pracovníků k jejich rozvoji.

Zahrnutí digitální gramotnosti úředníků/zaměstnanců veřejné správy do procesu hodnocení pracovníků.

Zvýšení informovanosti personalistů veřejné správy o významu digitální gramotnosti pro výkon pracovních činností zaměstnanců, o vhodných formách rozvoje digitálních kompetencí, o možnostech dokládání a prokazování digitálních kompetencí u zájemců o zaměstnání a o existujících metodických a informačních podkladech pro cílené vzdělávání v oblasti digitálních kompetencí.

CÍL Č. 5: EFEKTIVNÍ A CENTRÁLNĚ KOORDINOVANÉ ICT VEŘEJNÉ SPRÁVY

Do působnosti plnění tohoto významného cíle patří zejména celkové řízení realizace IKČR a celková centrální koordinace rozvoje oblasti eGovernmentu. Jedná se tedy v porovnání s ostatními cíli více o dlouhodobý proces

řízení/implementace strategie. Právě zde jsou jasně definovatelné cíle střednědobého charakteru schopné přinést významná zlepšení celku, jako je zavedení řízení eGovernmentu pomocí standardizovaných principů a postupů „Enterprise architektury“, zlepšení řízení souvisejících znalostí, implementace architektury sdílených služeb do jednotlivých architektur orgánů veřejné moci, zavedení centralizovaného řízení státních podniků a agentur specializovaných na poskytování ICT služeb a vybudování institucionální kompetence metodicky řídit procesy útvary informatiky OVS a řídit všechny fáze životního cyklu ISVS, za účelem optimalizace výkonnosti a celkové efektivity eGovernmentu jako celku. V případě zavádění centralizovaného řízení pak bude nutné zhodnotit jeho nelegislativní i legislativní možnosti řešení s ohledem na jeho dopady do oblasti hospodářské soutěže, zadávání veřejných zakázek, rozpočtových pravidel i nakládání s majetkem státu (např. novelizaci zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku a dalších).

Cílem je, na základě centralizované znalosti o záměrech modernizace a rozvoje ICT VS, tyto akce začít navzájem koordinovat, minimalizovat jejich zbytečné překryvy a maximálně využít možnou synergii disponibilních finančních, personálních i časových zdrojů a znalostí všech stupňů VS ČR.

Dílčí cíl 5.1: Implementace procesu řízení IKČR

Implementace procesu řízení Informační koncepce ČR. Do dílčího cíle patří vytvoření optimálních řídicích struktur (v rámci RVIS, s rozšířenými pravomocemi vládního zmocněnce pro informační technologie a digitalizaci), statut podpůrných expertních týmů i automatizovaná podpora procesu (řízení znalostí, řízení úkolů/kroků vč. odpovědnosti a termínů). Do této oblasti spadá optimalizace struktur RVIS a jejích pracovních výborů a pracovních skupin, stejně jako koordinace činností garantů jednotlivých cílů informační koncepce a příslušných dílčích strategií. Součástí cíle je vrcholové řízení alokace finančních zdrojů pro realizaci cílů informační koncepce ČR. Řízení architektury je vyděleno do specifického cíle 5. 3.

Dílčí cíl 5.2: Alokace lidských a institucionálních zdrojů pro realizaci IKČR

Alokace adekvátních lidských a finančních zdrojů pro realizaci IK ČR. K realizaci navržených hlavních cílů je nezbytné vytvořit kvalitní expertní týmy s účastí předních odborníků státního i privátního sektoru. Pro realizaci cílů je nutné alokovat centrálně adekvátní finance jak ze státního rozpočtu, tak vhodnou úpravou čerpání prostředků ze strukturálních fondů.

Vybudování centrální odborné kompetence a kapacity k metodickému řízení procesů řízení ICT v OVS. Pro podporu efektivního řízení útvarů informatiky OVS a celého životního cyklu jejich IS je potřeba vybudovat institucionální centrální odbornou kompetenci pro tyto procesy (ITIL, CoBIT, IT4IT), která bude autoritou a metodickou záštitou pro OVS.

Vybudovat centrální odborné kompetence ke schvalování digitálních on-line služeb ve fázi návrhu a pro jejich uvolňování v rámci centrální správy katalogu služeb veřejné správy.

Dílčí cíl 5.3: Zavedení principů pro řízení a rozvoj architektury v úřadech

Zavedení principů a postupů „Enterprise architektury“ do řízení eGovernmentu všech úrovní. Do toho cíle spadá zejména diskuse nad obsahem a publikování závazného Národního architektonického rámce a Národního architektonického plánu ČR a jejich uplatnění návrhů a realizaci architektur OVS.

Nedílnou součástí cíle je realizace modelu architektury sdílených služeb a jeho povinného zavedení do modelů architektur orgánů veřejné moci, včetně jeho využití v řídicích procesech, plánování a realizaci eGovernment záměrů/projektů. Cíl je mj. předpokladem optimálního plnění dílčího cíle 1. 1. (Národní katalog služeb eGovernment).

Dílčí cíl 5.4: Realizace modelu spolupráce OVM a podniků poskytujících infrastrukturu

Realizace optimálního modelu koordinace činnosti státních organizací a podniků, specializovaných na poskytování ICT služeb. Cíl je zaměřen na optimalizaci řízení dodávek ICT služeb všech stávajících a budoucích státních organizací, poskytujících ICT služby dalším orgánům veřejné správy.

Dílčí cíl 5.5: eGovernment cloud

Vytvoření eGovernment cloudu. Cíl zahrnuje vytvoření eGovernment Cloud (eGC), který se skládá z části státní a komerční, pro potřeby veřejné správy ČR – online služeb na úrovních IaaS (Infrastructure as a Service), PaaS (Platform as a Service) a SaaS (Software as a Service). V komerční části eGC se soustředíme na poskytování různých dynamickým nákupním systémům vysoutěžených služeb (IaaS, PaaS, SaaS) komerčních poskytovatelů. Státní část eGC se soustředí na budování sdílených platform (PaaS) a infrastruktury (IaaS) pro jedinečné a centrálně poskytované zákony definované služby ISVS.

Dílčí cíl 5.6: Standardizace v EG a aslužbách

Vydání a aktualizace národních funkčních a servisních standardů. Pro zajištění jednotných rovnocenných řešení a jejich pořizování přes NDS v eGC (zejména provozní informační systémy), je nutné udržovat standardy funkčních specifikací klíčových typových řešení, stejně jako pro integraci centrální a lokální ISVS je nutné standardizace služeb a rozhraní, nebo pro intuitivní používání služeb je to standard pro návrh uživatelského rozhraní online služeb. Pro řízení ICT služeb jsou nutné standardní typové SLA a OLA (dohody o úrovni služeb a provozu).

Posílení meziresortní spolupráce při budování ICT řešení (sdílení zdrojového kódu, zkušeností, služeb). Jedná se o oblast, ve které je státní správa velmi slabá a společné IT projekty by v praxi vedly k úsporám při dosažení lepších výsledků.

Dílčí cíl 5.7: Podpora agend vykonávaných v přenesené působnosti formou sdílení údajů a AISů

Podpora sdílení údajů agendových systémů pro výkon agendy státní správy v přenesené působnosti. Tyto agendové informační systémy musí mít správcem (ohlašovatelem agendy) zajištěnou logicky centralizovanou architekturu, zajišťující poskytování služeb bez ohledu na místní příslušnost, v integraci s jinými agendovými systémy i s provozními systémy OVM v agendě působících, a zahrnující řešení pro samoobsluhu a asistovaný přístup klientů.

Jinými slovy to znamená, že všichni věcní správci - ohlašovatelé agend, realizovaných v přenesené působnosti, poskytnutím služeb centrálních sdílených komponent příslušného ISVS (AIS), integrovatelných na nezbytná lokální řešení poskytovatelů služby (el. Spisová služba, EkIS – rozpočetnictví, GIS, apod.), nebo vydáním standardu pro vývoj, integraci a provoz lokálních agendových informačních systémů pro výkon této agendy nebo kombinací těchto a dalších opatření, spolu s případnou úpravou agendových právních předpisů, naleznou a zajistí taková řešení IT podpory agendy, která naplní principy eGovernmentu dle této IKČR, zejména pak zapojení do univerzálních uživatelských rozhraní (kdykoli a kdekoli) a poskytování/přijímání referenčních a autoritativních údajů. Součástí takových řešení musí být i kompletní samoobslužný a asistovaný front-office občana, tj. agendový portál, dostupný z PVS a klíčové úkony agendy dostupné také v CzechPOINT.

Dílčí cíl 5.8: Podpora agendových systémů pro výkon samostatné působnosti

Podpora budování agendových systémů v samosprávné působnosti, spisové služby a oběhu dokumentů a provozních systémů (Mail, ERP, HR). Tyto systémy jsou jako vysoce unifikované oblasti IT podpory procesů s

výlučně vlastní pravomocí OVS postupně přesouvány ke sdíleným multitenantním (nájemným) řešením, a to na různých úrovních sdílených datových center samosprávy, resp. v komerční části eGovernment Cloudu.

Rozvoj systémů v rámci tohoto cíle je předpokladem další optimalizace a elektronizace procesů OVS a poskytování interních on-line služeb pro efektivní práci úředníků.

Dílčí cíl 5.9: Rozvoj Propojeného datového fondu (PPDF)

Propojený datový fond, tvořený v současnosti zejména Základními registry, bude i nadále rozvíjen o další autoritativní zdroje neveřejných údajů z klíčových oblastí výkonu veřejné správy (doprava, zdravotnictví, sociální služby...), a to jak textovými, tak prostorovými, s jasně definovaným garantem a editorem. Tyto zdroje budou propojeny se ZR i mezi sebou navzájem i do EU pomocí hlavní sběrnice propojeného datového fondu (eGSB) realizované a provozované v rámci CMS. Základní funkcí propojeného datového fondu je realizace zásad „Only once“ a „Obíhají data, nikoli lidé“ do běžné praxe veřejné správy ČR. Propojený datový fond (PPDF) je primárním zdrojem platných a právně závazných neveřejných údajů pro subjekty práva i pro všechny orgány veřejné moci při výkonu jejich působnosti. Tak vede PPDF k náhradě manuálních interakcí mezi úřady pomocí automatizované výměny údajů.

Dílčí cíl 5.10: Rozvoj otevřených dat a veřejného fondu dat a služeb veřejné správy

Veřejný datový fond tvořený publikovanými veřejnými údaji veřejné správy je základní metodou pro sdílení veřejných informací mezi veřejnoprávními subjekty navzájem i pro sdílení veřejných údajů mezi veřejnoprávní a soukromoprávní sférou v ČR. Veřejný datový fond se od pouhé publikace automatizovaně čitelných Open Dat posune též k publikaci právně závazných, platných a pravidelně aktualizovaných datových sad s jasně definovanou zodpovědností OVS za takové sady.

Dílčí cíl 5.11: Rozvoj geoinformatiky a prostorových informací

GeoInformace. Cílem je navrhnout a realizovat datovou politiku, zajistit interoperabilitu, odstranit duplicity a zpřístupnit prostorové informace ve vlastnictví veřejné správy a ve veřejném zájmu pro přívětivé veřejné služby stejně/obdobně, jako tomu u ostatních referenčních a autoritativních údajů v PPDF (například při on-line žádostech ve stavebním řízení).

Je potřeba také propojit centrální sdílené prostorové informace s informacemi ve správě krajských datových center a dalších systémů územních samospráv, které slouží zejména pro územní plánování, krizové řízení a další oblasti využívající geoinformací, v podobě Digitální technické mapy ČR a datových zdrojů vzniklých na základě použití metody BIM – Informačního modelování staveb.

Dále bude rozvíjen potenciál geoinformací a informací o stavbách jako otevřených dat.

Dílčí cíl 5.12: Hodnocení realizace IKČR a zpětná vazba

Zajištění zpětné vazby realizace IKČR. Obsahem cíle je hodnocení úspěšnosti realizovaných cílů IKČR průzkumem spokojenosti veřejnosti, managementu OVS, IT specialistů z řad odborné veřejnosti i OVS, včetně vyhodnocování mediální odezvy. Alternativou vyhodnocování úspěšnosti tohoto cíle je ustavení „tripartity elektronických služeb VS“, kde budou zastoupeni zástupci poskytovatelů služeb, konzumentů služeb a regulátorů z řad VS.

Obecné principy pro naplňování cílů Informační koncepce ČR

Tato kapitola obsahuje přehled tzv. architektonických principů eGovernmentu, tj. obecných dlouhodobě platných pravidel, při jejichž uplatňování v návrzích a realizaci řešení ISVS bude docházet k naplnění podstatné části cílů této Informační koncepce. Principy jsou rozděleny do dvou skupin, v jedné kapitole jsou principy věrně převzaté ze strategických dokumentů EU a ve druhé principy převzaté z praxe jiných úspěšných zemí a specifických cílů a potřeb této koncepce.

Principy eGovernmentu EU

Přehled základních zásad (architektonických principů), které IKČR plně přebírá ze Sdělení komise evropskému parlamentu, radě, evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru regionů / Akční plán EU pro eGovernment na období 2016-2020 / Urychlování digitální transformace veřejné správy:

Architektonický princip EU P1: Standardně digitalizované

Zdroj: EU/EIRA. Anglicky (pokud existuje): Digital by default

Popis: Orgány veřejné správy mají poskytovat služby primárně digitálně a samoobslužně (v různých formách, jako digitální dokumenty i strojově čitelné údaje); zároveň musí udržovat otevřené i další kanály pro ty, kteří nemohou buď z vlastního rozhodnutí, nebo z technických důvodů využívat digitální služby. Kromě toho veřejné služby mají být poskytovány i asistovaně prostřednictvím jednotného kontaktního místa a prostřednictvím různých obslužných kanálů. Subjekt práva musí však mít právo zvolit si pro komunikaci s veřejnou správou i tradiční obslužné přepážky jednotlivých OVM (opt – out princip). Jinými slovy platí, že a) k původním tradičním listinným službám musí existovat také digitální samoobslužné služby a současně b) nové a zásadně měněné služby mají být navrženy nejprve jako digitální, a teprve druhotně má být od digitální podoby odvozena podoba listinná, respektive asistovaná, která však nesmí chybět jako rovnocenná varianta při zavedení služby.

Architektonický princip EU P2: Zásada „pouze jednou“

Zdroj: EU/EIRA. Anglicky (pokud existuje): Only once

Popis: Orgány veřejné správy musí zaručit, že občané a podniky poskytují stejné informace celé veřejné správě pouze jednou. Je-li to zákonem povolené, orgány veřejné správy využívají při výkonu působnosti tyto sdílené údaje opakovaně, přičemž musí dodržovat pravidla ochrany údajů. Obdobně platí, že žádné údaje není nutné ručně vkládat do soustavy informačních systémů veřejné správy více než jedenkrát (ani klientem, ani úředníkem).

Architektonický princip EU P3: Podpora začlenění a přístupnost

Zdroj: EU/EIRA. Anglicky (pokud existuje): Inclusiveness and Accessibility

Popis: Orgány veřejné správy musí digitální veřejné služby koncipovat tak, aby standardně podporovaly začlenění a vyhovovaly různým potřebám např. starších lidí a lidí s postižením (přístupnost).

Architektonický princip EU P4: Otevřenost a transparentnost

Zdroj: EU/EIRA. Anglicky (pokud existuje): Openness and Transparency

Popis: Orgány veřejné správy mezi sebou mají sdílet informace a data a musí občanům a podnikům umožnit přístup ke kontrole vlastních údajů a možné opravě; musí uživatelům umožnit sledování správních procesů, které se jich týkají a musí do koncipování a poskytování služeb zapojit zúčastněné strany (například podniky, výzkumné pracovníky a neziskové organizace) a spolupracovat s nimi.

Architektonický princip EU P5: Přeshraniční přístup jako standard

Zdroj: EU/EIRA. Anglicky (pokud existuje): Cross border interoperability

Popis: Orgány veřejné správy mají relevantní digitální služby zpřístupnit napříč hranicemi a mají zabránit dalšímu růstu jejich fragmentace, a tím usnadnit mobilitu na jednotném trhu.

Architektonický princip EU P6: Interoperabilita jako standard

Zdroj: EU/EIRA. Anglicky (pokud existuje): Interoperability by design

Popis: Veřejné služby mají být koncipovány tak, aby hladce fungovaly v rámci celého jednotného trhu a napříč různými organizačními jednotkami, a opíraly se o volný pohyb údajů a digitálních služeb v Evropské unii. Současně je nezbytné zajistit interoperabilitu veřejných služeb uvnitř veřejné správy ČR jako předpoklad odstranění místní příslušnosti a snížení omezujícího vlivu věcné příslušnosti služeb VS na jejich klienty.

Architektonický princip EU P7: Důvěryhodnost a bezpečnost

Zdroj: EU/EIRA. Anglicky (pokud existuje): Security & Privacy by design

Popis: Všechny iniciativy mají přesahovat pouhé dodržování právního rámce pro ochranu osobních údajů a soukromí a bezpečnost informačních technologií a mají tyto prvky zahrnout již do fáze přípravy architektury výkonu služeb veřejné správy. Dodržování zásad záměrné a standardní ochrany osobních údajů (Privacy by design a Privacy by default), omezení zpracování osobních údajů jeho účelem a minimalizace zpracovávaných osobních údajů je zásadní. Jde o důležité základní předpoklady pro zvýšení důvěry a rozšíření využívání digitálních služeb.

Další obecné principy

IKČR se dále opírá ještě o následující architektonické principy, které ve svých opatřeních je podporuje:

Architektonický princip ČR P8: Jeden stát

Zdroj: IKČR. Anglicky (pokud existuje): Whole-of-Government

Popis: Všechny iniciativy a veřejné služby mají být postaveny na společném přístupu ministerstev a dalších OVM k vytvoření a poskytování služeb veřejné správy a postupném odbourávání nežádoucího resortismu a tvorby duplicit. Zásadou je sdílení nezbytné infrastruktury pro realizaci jednotlivých služeb na všech úrovních veřejné správy i mezi nimi.

Architektonický princip ČR P9: Sdílené služby veřejné správy

Zdroj: IKČR. Anglicky (pokud existuje): Shared Services

Popis: Budování a využívání sdílených služeb ve veřejné správě je jedním ze základních principů eGovernmentu. Pokud bude výsledkem nové či upravované legislativy služba veřejné správy, má být koncipována jako služba sdílená nebo s využitím existujících sdílených služeb.

Architektonický princip ČR P10: Přípravenost na změny

Zdroj: IKČR. Anglicky (pokud existuje): Flexibility

Popis: Procesy i IT řešení podpory poskytování služeb veřejné správy musí být navrhovány tak, aby umožňovaly efektivně implementovat rozhodnutí reagující pružně na změnu zákonných parametrů služeb, změnu technologie, změnu dodavatele a další přicházející změny a potřeby.

Architektonický princip ČR P11: eGovernment jako platforma

Zdroj: IKČR. Anglicky (pokud existuje): Embedded eGovernment

Popis: Požadavky a služby veřejné správy, stejně jako technické prostředky pro jejich naplnění, musí být co nejlépe „vestavěny“ do každodenních procesů a funkcí klientů veřejné správy, občanů a zejména podniků, a jejich běžných IT a komunikačních prostředků tak, aby pro ně bylo co nejsnazší dostát svým povinnostem vůči veřejné správě a dosáhnout svých práv.

Architektonický princip ČR P12: Vnitřně pouze digitální

Zdroj: IKČR. Anglicky (pokud existuje): Inside only digital

Popis: Jediný, kdo má právo vyžadovat listinné vstupy nebo výstupy je pouze klient veřejné správy. Od přijetí podání až do vypravení a doručení rozhodnutí nebo jiného výstupu, stejně jako komunikace mezi úřady navzájem a všechny interní provozní procesy veřejné správy musí být plně elektronické, bezpapírové – pokud jejich zavedení v této podobě hospodárné (3E) a potřebné pro sdílení údajů. Jenom tak mohou být naplněny ostatní výše uvedené principy.

Architektonický princip ČR P13: Otevřená data jako standard

Zdroj: IKČR. Anglicky (pokud existuje): Open Data by default

Popis: Veřejné údaje evidované orgány veřejné správy ve spravovaných ISVS musí být zveřejňovány jako otevřená data. Pro neveřejné údaje musí být jako otevřená data zveřejňována jejich anonymizovaná podoba, souhrn nebo statistika, nebo obdobná forma, pokud může mít význam pro uživatele těchto dat. V případě, že orgány veřejné správy sdílejí veřejné údaje (včetně anonymizované podoby neveřejných údajů, souhrnů nebo statistik) musí je sdílet jako otevřená data.

Architektonický princip ČR P14: Technologická neutralita

Zdroj: IKČR. Anglicky (pokud existuje): Technological neutrality

Popis: Digitální služby veřejné správy musí být technologicky nezávislé a neutrální. Musí být garantováno, že přístup k veřejným službám není závislý na konkrétní (předem určené) platformě či technologii.

Architektonický princip ČR P15: Uživatelská přívětivost

Zdroj: IKČR. Anglicky (pokud existuje): User-friendliness and accessibility

Popis: Musí být kladen důraz na uživatelskou přívětivost zaváděných digitálních služeb veřejné správy pro různé skupiny, segmenty uživatelů. Služby musí být na prvním místě srozumitelné, uzpůsobené rozdílným požadavkům různých cílových skupin uživatelů služeb v populaci. Služba má být z hlediska uživatelského rozhraní otevřená, nesmí se omezovat na proprietární rozhraní nebo jediný standard a předjímat jediný způsob využití služby.

Architektonický princip ČR P16: Konsolidace a propojování informačních systémů veřejné správy

Zdroj: IKČR. Anglicky (pokud existuje): IT Consolidation

Popis: Je nutno budovat ISVS efektivně a snažit se i pro nové úkoly využívat v maximální míře již systémy stávající. Informační systémy veřejné správy je nutné rozložit do procesně (funkčně) ucelených menších komponent, a tyto komponenty maximálně sdílet pro obdobné požadavky více agend jednoho OVS nebo i mezi nimi. Stejně nezbytné je zajistit propojování ISVS a jejich údajů v případech, pokud jsou pro výkon agend užitečné a ze zákona dostupné.

Architektonický princip ČR P17: Omezení budování monolitických systémů

Zdroj: IKČR. Anglicky (pokud existuje): Application decomposition

Popis: Soutěžení menších, vzájemně provázaných celků bude znamenat více možností dodávat státu i pro menší spolehlivé dodavatele. Cílem je soutěžit nejlepší řešení v dané oblasti, ne největší řešení na trhu. Přitom dekompozice stávajících velkých systémů a výstavba nových řešení složených z komponent současně podporuje procesně orientovanou konsolidaci a sdílení prvků řešení, viz P 16.

Praktické uplatnění všech zde uvedených architektonických principů bude dále rozpracováno v samostatném navazujícím dokumentu: Národní architektonický plán veřejné správy ČR, který k Informační koncepci ČR vydává Ministerstvo vnitra.

Vybrané principy z obou uvedených bloků jsou plně ve shodě s výčtem základních zásad DPL. Jako kontrolní mechanismus dodržování principů poslouží zejména jejich uplatnění v legislativním procesu a kontrola v rámci DPL, dále to, že nebudou OHA MV schváleny žádosti o stanovisko k projektu, realizujícímu služby, nenaplňující výše uvedené principy. Takové služby nebudou považovány za dokončené a nebudou certifikovány a uvedeny v Katalogu služeb v PVS a nebudou zahrnuty do plnění toho kterého hlavního či dílčího cíle.

Obecné principy pořizování, vytváření, správy a provozování informačních systémů veřejné správy

Následující základní zásady řízení útvarů informatiky OVS a životního cyklu ISVS představují minimální povinné předpoklady pro zajištění koordinovaného rozvoje a úspěšné realizace změn služeb eGovernmentu, navrhovaných podle uvedených principů a naplňujících výše uvedené cíle, včetně specifických potřeb bezpečnostních sborů.

Zásada řízení ICT Z1: Na prvním místě je klient

Zdroj: IKČR. Anglicky (pokud existuje): Client first

Popis: Rozhodování v IT je na prvním místě zaměřeno na dodávku efektivních služeb, představujících zřetelnou hodnotu pro externí i interní klienty, příjemce a uživatele těchto ICT služeb na podporu výkonu služeb veřejné správy. Tzn. mimo jiné, že nově budované informační systémy nemají být pouhou evidencí (kartotékou) zákonem uložených údajů, ale mají být prostředkem efektivní podpory procesů výkonu služeb agend veřejné správy. A to jak podporou práce úředníka, tak podporou samoobslužného procesu na straně klienta veřejné správy.

Zásada řízení ICT Z2: Standardy plánování a řízení ICT

Zdroj: IKČR. Anglicky (pokud existuje): ICT standards

Popis: Rozvoj služeb je řízen pomocí zavedeného systému Enterprise architektury a dalších návazných standardů. Standardizované postupy vyhovují specifikaci metodických standardů a doporučení vydávaných Ministerstvem vnitra, zejména Národního architektonického rámce s možností využití dalších návazných mezinárodních standardů (TOGAF, ArchiMate, COBIT, ITIL, IT4IT, UML...) pro řízení EA a ICT procesů a služeb.

Zásada řízení ICT Z3: Strategické řízení pomocí IK OVS

Zdroj: IKČR.

Popis: Rozvoj IS OVS je řízen dlouhodobým plánem – Informační koncepcí daného OVS. Ta zahrnuje jak strategické změny, tak potřeby procesní optimalizace, tak potřeby vyplývající ze stavu ICT. IK OVS stanovuje cíle orientované na zlepšování služeb externím klientům (veřejnost) a interním klientům (zlepšování subjektu). Třetí doporučená skupina tvoří cíle orientované na zlepšování IT (řízení služeb). Informační koncepce OVS musí podporovat realizaci cílů koncepce/strategie subjektu, pokud jsou stanoveny, musí podporovat realizaci cílů informační koncepce ČR a musí reflektovat principy a zásady, které tato stanovuje. Cíle musí splňovat specifikaci „SMART“, tj. specifičnost/konkrétnost, měřitelnost, dosažitelnost (musí existovat alokace finančních a lidských zdrojů pro realizaci cíle), relevantnost a časového vymezení.

Zásada řízení ICT Z4: Řízení architektury

Zdroj: IKČR.

Popis: Architektura jednotlivých ICT řešení musí být navržena podle byznys architektury agendy, v kontextu k architektuře celého OVS a celého eGovernmentu. Zejména musí být zohledněny sdílené služby OVS a eGovernmentu a potenciál dalšího sdílení. Každý subjekt je povinen udržovat svůj model EA v aktuálním stavu, úrovni detailu dle své velikosti a v konzistentním stavu s povinným obsahem stanoveným Ministerstvem vnitra, který reprezentuje společné sdílené služby a prvky architektury a zároveň v konzistentním stavu s obsahem své Informační koncepce. Architektura je čtyřvrstvá, tj. ke každému procesu/agendě existuje vazba na příslušné aplikace ISVS (a/nebo provozní systémy), které proces podporují, dále vazba na příslušnou technologickou a komunikační infrastrukturu, ve které jsou systémy realizovány a provozovány. Do EA modelu OVS musí být zapracovány části národního modelu (NAP), specifikující architekturu sdílených služeb. Pokud OVS poskytuje nějakou sdílenou službu, musí její EA model publikovat přes MV/OHA.

Zásada řízení ICT Z5: Řízení požadavků a změn

Zdroj: IKČR.

Popis: Vyhodnocování zpětné vazby, incidentů a požadavků na služby. Funkční proces řízení životního cyklu požadavků (na nové funkce, změny, opatření eliminující rizika) je z hlediska řízení informačních služeb a řízení změn architektury klíčový. Požadavky musí být průběžně evidovány, vyhodnocovány a zpracovány do aktualizací informační koncepce subjektu, do programových dokumentů, investičních záměrů, projektů nebo plánů drobných změn.

Zásada řízení ICT Z6: Řízení výkonnosti a kvality

Zdroj: IKČR.

Popis: Vyhodnocování výkonnosti a kvality, minimálně principy měřitelnosti a zpětné vazby, budou zavedeny do všech procesů/postupů, stejně jako role, pozice manažera kvality (nezávislost výkonnosti a kvality IT na řízení rozvoje a provozu IT). Kvalita, výkonnost a zodpovědnost v oblasti řízení ICT OVS bude pravidelně ověřována formou auditu a benchmarku.

Zásada řízení ICT Z7: Řízení zodpovědnosti za služby a systémy

Zdroj: IKČR.

Popis: Každá agenda/proces a jeho služba musí mít svého vlastníka (osobu), který určuje strukturu a způsob výkonu procesu/agendy a je odpovědný za zlepšování, napříč všemi podpůrnými IS. Každý ISVS (nebo provozní systém) má definovaného garanta/správce (věcného a technického) a provozovatele, napříč všemi podporovanými agendami a službami.

Zásada řízení ICT Z8: Řízení katalogu služeb

Zdroj: IKČR.

Popis: IT podpora OVS je řízena pomocí katalogu ICT služeb (převážně aplikačních, ale i technologických a infrastrukturních), kterými jsou podporovány procesy výkonu interních i externích služeb veřejné správy úřadu (tradičních i digitálních). Každý subjekt aktualizuje, publikuje a propaguje na internetu svůj katalog elektronických/digitálních služeb orientovaných na veřejnost a v intranetu obdobný katalog interních digitálních služeb. Externí katalog digitálních služeb je svázaný s příslušnými životními/podnikatelskými událostmi/situacemi. Tento katalog je následně konsolidován a publikován Ministerstvem vnitra na portálu veřejné správy. Místní samospráva využívá v rámci přenesené působnosti část katalogu s předlohami vytvořenými Ministerstvem vnitra. Katalog interních ICT služeb OVS obsahuje i služby dostupné pro něj jako sdílené služby z různých úrovní veřejné správy.

Zásada řízení ICT Z9: Udržení interních kompetencí

Zdroj: IKČR.

Popis: Pro všechny klíčové role řízení služeb eGovernmentu a řízení informatiky má OVS vytvořeny interní pozice. To je nezbytné pro udržení nezávislosti na dodavatelích, kontinuity a celostního pohledu, a zejména zodpovědnosti. Pracovníci v těchto rolích si udržují kompetence aktivním zapojením do všech činností spojených s dodavateli a přebírají jejich dovednosti (Learning by doing).

Zásada řízení ICT Z10: Procesní řízení

Zdroj: IKČR.

Popis: Bude zavedeno procesní řízení, nejen v IT, ale ve všech agendách/procesech. To mj. znamená, že každý proces má vlastníka/garanta a definované výstupy (služby, produkty). Dále pak definované nástroje (ISVS u agend) a role, které je využívají a vykonávají jednotlivé činnosti procesu/agendy. Role není organizační pozice. Hierarchie organizační struktury nadřizený/podřizený není procesní přístup a má řešit jen mimořádné stavy, které nejsou součástí standardních postupů.

Zásada řízení ICT Z11: Řízení přínosů a hodnoty

Zdroj: IKČR.

Popis: Všechno rozhodování se řídí pravidly „řádného hospodáře“ a „Value for Money“. Všechny projekty ISVS musí (spolu s formulářem OHA) disponovat zpracovaným investičním záměrem typu „business case“ s jasně identifikovaným přínosem pro veřejnost a/nebo úřad. Pro tvorbu „business case“ projektu se využije metodika OHA MV ČR, obohacená o osvědčené prvky metodik jiných resortů, jako např. metody logického rámce z metodiky MMR ČR.

Zásada řízení ICT Z12: Řízení kapacit zdrojů

Zdroj: IKČR.

Popis: OVS průběžně připravuje zajištění dostatečného množství a kvality interních kapacit vlastníků procesů/agend, garantů/správce systémů, projektových manažerů a architektů, odpovídající jejich předpokládanému uvolnění do programů a projektů realizace transformačních změn. Projekty pak musí mít zajištěnou dostatečnou kapacitu klíčových pracovníků zadavatele (OVS), kteří drží know-how výkonu jednotlivých procesů, využití stávajících (návnazných a/nebo nahrazovaných) systémů a provozních/ bezpečnostních standardů zadavatele. Tyto kapacity musí být reálně alokovány (převedeny) do projektu úměrně svým rolím a fázím projektu. Tím bude, mimo jiné zajištěn potřebný přenos znalostí z projektu a od dodavatele do liniových struktur OVS.

Zásada řízení ICT Z13: Nezávislost návrhu, řízení a kontroly kvality

Zdroj: IKČR.

Popis: Projekt musí být řízen dle standardní projektové metodiky interním PM s dostatečnou alokovanou kapacitou a kvalifikací po celou dobu návrhu, implementace a předávání ISVS do provozu, nebo externím PM (z kompetenčního centra). Pouze v případě nedostupnosti interních zdrojů a zdrojů kompetenčního centra je možné zadat PM roli externímu subjektu soutěží. Vybraný uchazeč nesmí mít vztah s dodavatelem ani provozovatelem. Stejně tak je účelné mít v projektech prvek nezávislé kontroly kvality, a to jak kvality projektového řízení, tak kvality návrhu a dodávaného řešení. V projektu musí být odděleny klíčové role. V případě komponentizace musí být vzájemně na sobě nezávislý systémový integrátor, dodavatelé komponent a provozovatel (-é). Přebírající a provozující subjekt nesmí mít vztah s externím subjektem zajišťujícím návrh, nebo implementaci. Přebírající a provozující subjekt musí být povinně zahrnut do akceptačního řízení implementace.

Zásada řízení ICT Z14: Vztah informatiky a legislativy

Zdroj: IKČR.

Popis: Návrhy možností informační podpory legislativních úprav je nutno vypracovávat společně s návrhy přijímání právních předpisů či jejich změn tak, aby se vzájemně ovlivňovaly směrem ke vzniku moderních a proveditelných ustanovení. Informační podporu legislativních úprav je nutné připravovat a ověřovat již v průběhu legislativního procesu, nikoli až v okamžiku platnosti či dokonce účinnosti zákona.

Zásada řízení ICT Z15: Řízení financování ICT

Zdroj: IKČR.

Popis: Dlouhodobé profesionální řízení finančních zdrojů a využívání fondů EU je integrálním principem pro všechny OVS. Je třeba pracovat s metodikou finančních kalkulací na bázi indexu rentability/CBA (analýza přínosů a celkových nákladů) a TCO (celkových nákladů na vlastnictví ICT), včetně budování kompetence ekonomicky kalkulovat optimální efektivitu a výkonnost agendy (procesu) s různou úrovní poměru personálních nákladů na její výkon a nákladů na její IT podporu. Je třeba zlepšit nejen oblast řízení investic, ale neméně dlouhodobé finanční plánování obnov infrastruktury a provozní podpory systémů.

Zásada řízení ICT Z16: Využívání otevřeného software a standardů

Zdroj: IKČR.

Popis: Stát k zamezení vysokým dlouhodobým nákladům a rizikům používá otevřený software a otevřené standardy. Proto správce ISVS využije stávajících otevřených projektů nebo nechá nový zdrojový kód otevřený a znovu využitelný, publikuje ho pod příslušnými licencemi anebo pro konkrétní část kódu poskytne přesvědčivé vysvětlení, pro to nelze provést. Pokud využití otevřeného kódu není pro realizaci ISVS možné či vhodné, pak pro taková řešení postupuje podle zásady Z17 o vyváženém partnerství s dodavateli.

Zásada řízení ICT Z17: Podpora vyváženého partnerství s dodavateli

Zdroj: IKČR.

Popis: Správce ISVS musí zajistit, aby vždy disponoval programovými kódy ISVS, detailní dokumentací k ISVS, licenčními právy k ISVS (právy k užívání autorského díla) a vlastní způsobilostí rozhodovat o ISVS tak, aby bylo možné upravovat a spravovat systém i prostřednictvím třetích osob, nezávislých na původním dodavateli či správci ISVS.

Všechny zde uvedené zásady budou dále rozpracovány v samostatném navazujícím dokumentu: Metody řízení ICT veřejné správy ČR, který vydává Ministerstvo vnitra jako závaznou metodiku k Informační koncepci ČR. Tvorba informačních koncepcí OVS bude v souladu se zákonem č. 365/2000 Sb. upravena novelizovanou vyhláškou Ministerstva vnitra (529/2006 Sb.). Způsoby tvorby, správy a užití enterprise architektury OVS budou stanoveny v samostatném navazujícím dokumentu: Národní architektonický rámec veřejné správy ČR, který vydává Ministerstvo vnitra jako závaznou metodiku k Informační koncepci ČR.

Následné dokumenty k Informační koncepci

Tato kapitola obsahuje seznam samostatných následných implementačních plánů a navazujících dokumentů, kterými bude IKČR rozpracována a implementována.

Implementační plány hlavních cílů IKČR

Jedná se o implementační plány každého jednotlivého hlavního cíle IKČR, tzn. o:

- Implementační plán hlavního cíle č. 1. UŽIVATELSKY PŘÍVĚTIVÉ A EFEKTIVNÍ „ON-LINE“ SLUŽBY PRO OBČANY A FIRMY
- Implementační plán hlavního cíle č. 2. DIGITÁLNĚ PŘÍVĚTIVÁ LEGISLATIVA
- Implementační plán hlavního cíle č. 3. ROZVOJ CELKOVÉHO PROSTŘEDÍ PODPORUJÍCÍHO DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE
- Implementační plán hlavního cíle č. 4. ZVÝŠENÍ KAPACIT A KOMPETENCÍ ZAMĚSTNANCŮ VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ
- Implementační plán hlavního cíle č. 5. EFEKTIVNÍ A CENTRÁLNĚ KOORDINOVANÉ ICT VEŘEJNÉ SPRÁVY

Každý implementační plán obsahuje:

- rozvedení cílů do proveditelných úkolů,
- přiřazení měřitelných ukazatelů výsledku pro cíl i každý úkol,
- jasných termínů plnění úkolů
- konkrétní gesce a zodpovědností.

Implementační plány dále obsahují analytické informace a podstatné koncepční myšlenky řešeného okruhu problémů, klíčové pro naplnění daného cíle, a odkazy na následující legislativní, metodické a prováděcí dokumenty, spojené s realizací cíle. Každý z výše uvedených 5 návrhů implementačních plánů bude, kromě již uvedeného, současně definičním dokumentem příslušného programu a řídicím aktem ustavení personálních odpovědností při implementaci IKČR, které není vhodné zahrnovat do statutu RVIS.

Navazující dokumenty k IKČR

Pro zajištění sladění Informačních koncepcí jednotlivých OVS s IKČR vydá Ministerstvo vnitra ČR níže uvedené dokumenty, doplněné ucelenou řadou legislativních a metodických dokumentů, týkajících se jednotlivých disciplín řízení ICT. Tyto tzv. „navazující dokumenty k IKČR“ budou nedílnou obsahovou součástí IKČR. Do prováděcího detailu je vypracuje, k projednání v RVIS předloží a následně je bude průběžně aktualizovat Ministerstvo vnitra.

Bude se jednat o tyto dokumenty:

- Navazující dokument č. 1. Metody řízení ICT veřejné správy ČR

Pro naplnění cílů této koncepce je třeba vydat a následně aktualizovat řadu pravidel, upravujících centrální koordinované řízení ICT podpory eGovernmentu, řízení jeho legislativních změn, budování a provozování ICT kapacit a kompetencí státních podniků a agentur, řízení útvarů informatiky v jednotlivých OVS i řízení životního cyklu jednotlivých ISVS a dalších IS ve veřejné správě.

Za tím účelem bude MV ČR vydán samostatný, na zásady řízení ICT uvedené v IKČR navazující dokument Metody řízení ICT veřejné správy ČR. Na něj bude dále navazovat řada legislativních a metodických dokumentů, týkajících se jednotlivých disciplín řízení ICT, například řízení změn, projektového řízení, řízení ekonomiky a vyhodnocování TCO v IT apod.

- Navazující dokument č. 2. Slovník pojmů eGovernmentu

Rozvoj eGovernmentu a jeho informační podpory s pomocí enterprise architektury a řady další mezinárodních standardů řízení, společně s rychle se měnícím společenským prostředím, očekáváním a zvyklostmi klientů veřejné správy, přináší do centrální koordinace eGovernmentu a ICT celou řadu pojmů nových a pojmů s pozměněným významem.

Pro úspěšnou koordinaci naplňování cílů dle této koncepce je nezbytné tyto pojmy užívat jednotně a správně,

případně je takovým způsobem zavést nebo aktualizovat v právním řádu ČR, veřejně je komunikovat a podporovat jejich užívání v praxi. Proto bude MV ČR vydán samostatný a průběžně aktualizovaný navazující dokument k IKČR centrální Slovník pojmů eGovernmentu, jako jeden z prostředků dosahování DPL a centrální koordinace řízení změn k eGovernmentu ve veřejné správě ČR.

- Navazující dokument č. 3. Národní architektonický rámec

Národní architektonický rámec (NAR), jako metodický a myšlenkový rámec pro jednotný a koordinovaný popis Národní architektury VS ČR, obsahuje návody, postupy, předlohy a vzory tvorby, údržby a užití popisu architektury. Národní architektonický rámec vychází z mezinárodně uznávaných standardů tvorby a údržby architektury úřadů TOGAF a ArchiMate, spravovaných The Open Group a užívaných jako východisko pro architekturu veřejné správy ve většině zemí. NAR vydá a bude aktualizovat jako návazný dokument k této IKČR OHA MV ČR, který bude v souladu s NAR koordinovat vznik a aktualizaci součástí NAP a zabezpečí jejich centrální uložení a prezentaci vybraných znalostí z NAP, tj. například modelů a akčních plánů jednotlivých OVM, ve společné znalostní bázi a portálu NAP, viz následující dokument.

- Navazující dokument č. 4. Národní architektonický plán

Národní architektonický plán (NAP) bude tvořit popis současného stavu jednotlivých úřadů veřejné správy a centrálních prvků eGovernmentu, popis návrhů jejich cílového stavu, z nich plynoucí rozdíl, tedy rozsah očekávaných změn a plán, jak budou tyto změny realizovány.

NAP je tvořen souhrnným vysvětlujícím a koncepčním dokumentem a odpovídající znalostní bází v portálu. Dále je NAP tvořen centrálně vytvořenými modely sdílených prvků architektury eGovernmentu a jejich služeb, doporučenými referenčními modely, povinnými architektonickými vzory, příklady architektur z praxe a dalšími akcelerátory pro efektivní uplatnění v modelování architektur jednotlivých OVS. Jejich modely, poskytnuté do centrálního architektonického úložiště modelů, jsou také nedílnou součástí NAP. Pro všechny modely a další dokumenty, popisující Národní architekturu VS bude využíván společný název Národní architektonický plán. Souhrnný koncepční dokument NAP vydává a modely NAP publikuje OHA MV ČR jako samostatné a průběžně aktualizované dílčí navazující dokumenty této IKČR.

From:

<https://archi.gov.cz/> - **Architektura eGovernmentu ČR**

Permanent link:

<https://archi.gov.cz/ikcr?rev=1573742413>

Last update: **2019/11/14 15:40**

